

Letnik III.

v lažnjivi obleki.

Štev. 1.

Izhaja po trikrat na mesec in sicer okoli 1., 10. in 20. dne. — Velja celo leto 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313, kjer je tudi administracija.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Moj program.

zdajnem času sploh navada,
Da že vsak program svoj sklada.
Naj jaz tudi svoj program
Vnovič svojim bralcem dam.

Jaz sem že „prokleta“ muha,
Za-me se že miš'ca kuha,
Že sem v mrežo se bil vjel,
Skor „žabjanke“ sem že pel.

Moj značaj in moja vera
Se pri nas še ne zapera;
Ker resnico vsak sovraž',
Geslo moje je le laž.

Rad se čez nemčurje lažem,
Renegatom osle kažem,
Vsak'mu vsedem se na vrat,
Kdor pravice naše krat'.

Se redim, ko vsi mrčesi,
Od krvi različne zmesi,
Vsak liberaluh je jed,
Vsak nemčur mastná goved.

Zdaj le brž se odločite,
Hitro vsi me naročite,
Kdor se brž ne naroči,
Naj se zéla le boji.

Za nemčurske drzne žnablje
Jaz imam „proklete grablje“,
Ktere vsak'mu v roke dam,
Ce v podobi ga podam.

Po programu se zatira
Narodnost, se tuje podpira,
Po programu vsak slepar
Ljudstvo revno opehar'.

Lib'raluško društvo 'mamo,
Pridno mlati prazno slamo;
Vendar prav' predsednik sam:
„Delo to je naš program.“

Ce se vse drži programa,
Kaj bo muha drzna sama
Prav brez njega pikala,
Po temoti stikala?

Toraj tu program pokažem:
Kol'kor mene je, ves lažem.
Beseda ena, dve laži,
To pri meni se dobi.

„Brencelj“,
oficijelni lažnjivec.

Za novo leto

voši „Brencelj“ vsem svojim bralcem, tudi onim, kateri ga zastoj beró, da se vse spolni, kar si sami želé. Zlasti pa voši:

Avstrijskemu ministerstvu, ne kakor gospod Lašan, giljotine, timveč prav trdno brezovo metlo, s katero naj pomete vse smeti, mrčese in golazen, ktera se je vgnjezdila v osrčje Avstrije. Posebno v Ljubljani bi ta metla imela mnogo opraviti, ker že davno ni bilo pometeno.

Liberaluhom, nemčurjem, sleparjem, renegatom in drugim dihurjem v slovenskih gnjezdih veliko zrkalo, v katerem bi videli sami sebe od las do podplatov.

„Feuerwehri“ prav dobro vinsko leto in drugo pivarnico, turnarjem, da bi zdajna c. k. deželna sodnija živela še mnogo let, in konšt. društvu visoka žita, da bo veliko slame.

Gosp. Schönwetteru v Celji pa nožnice ali „futral“ za nos, katerega je nedavno iz Gradca po uradnem potu prejel, in pa dobro pratiko, v kateri je zaznamovan čas, ki je najbolj ugoden za popotovanje.

Nemčurkim uradnikom sploh srečno pot, kedar gredo iz dežele.

Slovincem velikansko vrv, s katero naj bi se zvezali, da bi ne zamogli narazen in bi se morali skup držati.

Sebi slednjič toliko naročnikov, kolikor je po leti brenceljnov, a vsakemu mošnje v roko, da plača.

Postna pridiga Črnomeljčanom.

Črnomelj, nesrečno mesto, ktero je sprejelo krivega preroka v svoje obzidje in ga še celó posadilo na prestol, kjer je dozdej sedel prav resničen Slovenec! Nisi zadnje mesto kranjske dežele in vendar se pahneš samo iz vrste slovenskih trdnjav. Se je li zato vpeljala slovenščina vsaj v občinske uradnije, da si izvoliš zdaj Nemca za župana? Nemca iz kočevskega mesta, ktero je znano po mačji muziki, godeni gosp. Svetecu, poslancu „Slovenije“? Kaj bo za Slovence dobrega prišlo iz Kočevja?

Raztrgaj svoje krilo, zažgi v sredi mesta veliko gramado, da bo dala dosti pepela, in s tem si potresi svoje trmaste glave. Med tem, ko si se prepiralo, je prišel

Jaka in Anka.*)

Zalostna povest za smeh.

Jaka je gorenski fant, se ne boji kogar bodi, še celó briča ne, pred katerim se trese vsak še tako trden gospodar. Zakaj se Jaka ne boji briča, pred katerim se trese vsak kmet? Zato, ker je Jaka v vsi soseski edini, kateri ne plačuje davka. Od česa ga bo tudi plačeval? Jaka nima prav nič, še v glavi malo, zato se ne boji briča ali sodnijskega hlapca.

Se nekaj se Jaka ne boji, česar se boji vsak katoliški kristijan, namreč hudiča. Zakaj se Jaka hudiča ne boji? Kmetje pravijo, da se briča bolj boje ko hudiča. Jaka se pa briča ne boji, tim manj se bo bal hudiča.

A nekaj je vendar pod solncem, česar se Jaka boji, in to je neka stvarica, ktere se razen njega v vsi soseski nihče ne boji. Če le sliši govoriti o tej stvari, mu stopijo lasje po konci, bled postane ko zid in zgubi glas. Ktera je ta stvar, ki se je Jaka boji, za zdaj še ne povemo, da bo povest bolj zanimiva.

Dalje Jaka sovraži ženstvo od glave do nog, in ne samo to, on sovraži ves ženski spol, sploh vse, kar je žensko, ne le pri ljudeh, timveč tudi pri živalih. Kobile, krave, telice, ovce, koze, kokoši, tiče babice, sploh vse,

*) Ker je več naročnikov željo izreklo, da bi „Brencelj“ prinašal tudi smešne, zabavljive povestice, vstreza že danes tej želji in bo na prostorčku „pod črto“ povedal „storjo“ od Jaka in Anke. Če bo ta vsem všeč, jej bo sledila druga, ker „Brencelj“ vé mnogo „storie“. Vred.

nemškutarski duh in vsejal med slovensko pšenico nemškutarsko ljuliko, ktera bo presedala tebi in tvojim otrokom. Boljši bi bilo za-te, da bi si bilo zamašilo usta in ne volilo nikogar za župana, kakor da si izvoliš Kočevca, kateri ne bodo prišli v slovensko kraljestvo, in mu daš se vé da svetovalca, ktera imata podružnico zaloge nemčurske kulture ljubljanske v tvojim osrčji.

Sad te slabe setve se že kaže, že léta krokar „Tagblatt“, kateri se pokaže tam, kjer je kak slovenski mrlič, krog tvoje glave in čaka, da te bo jel kljuvati. Saj imaš v sebi dosti domačih prerokov, med njimi metlo, ktera je dozdej izvrstno pometala nemčurske smeti iz tvojega naročja; čemu pokličeš take, katerih čevljev se te smeti že drže?

Zakrij svoj obraz, Črnomelj, in pokori se, če ne, bi se dozidala „Slovenija“ brez tebe in morda bi v njej za-te še prostora ne bilo. Kam boš pa potem šlo? Dežmanov plašč, pod katerega si pobegnilo, že več ne drži, „proklete grablje“ so pa tudi slaba streha. Pokori se!

Čudna smrt.

Sodnik. Kaj je z Vašim očetom? Je še živ?

Hudodelnik. Ne več, umrli so nagle smrti.

Sodnik. Nagle smrti? Na čem?

Hudodelnik. Na lahkovernosti in dobrodušnosti.

Sodnik. Ej! To je morala biti čudna smrt.

Hudodelnik. Moj oče so bili jako lahkoverni, so vsakemu vse verjeli in tako dobrega srca, da niso nikomur nič odrekli. Nekega dne se dajo po rabeljnu pogovoriti, da zlezejo na neke stopnice, pred katerimi je bilo zbranega veliko ljudstva. Po naključji je visela vstrie njih zanjka; rabelj jim spodnese stopnice, oče se vjamejo v zanjko z vratom in vsled tega so se zadavili.

Dežmanova logika.

„Tagblatt“ je pohvalil pred kratkim časom umrlega Möringa, kateri je posebno Slovincem tržaške okolice še v dobrem spominu, da je bil jako svobodoljuben in če je postal v kljub svoje svobodoljubnosti deželni namestnik v Trstu, kaže to, da je imel mnogo drugih za slug. Hops si je „Tagblatt“ dal eno po nosu! Tedaj kdor

kar je ženskega spola. Jaka ima pa tudi prav dober vzrok, da črti ženstvo, kajti vsaka neprijetnost, vsaka nesreča, ktera ga je zadela v življenji, zgodila se mu je po ženskem spolu. Najprej mu je umrla prava mati in prišel je mačehi v pest. Te nesreče je bila kriva mati, ki mu je prehitro umrla. Da ima zdaj nekoliko dalje ušesa, ko drugi, kateri mu zaradi tega nagajajo, tega je kriva mačeha, ktera ga je tako neizrečeno rada imela, da ga je vedno za ušesa k sebi vlekla. Ko je pozneje krave pasel, so ga sosedje lasali, ker so krave v škodo hodile, ne on. Nekega dne je jahal kobilu na vodo, a ta ga je v sredi vode čez glavo iz sebe vrgla, da je skoro vtonil. V šoli ga je učitelj posadil v zadnjo klopo, še za dekleta, in sicer zato, ker je vsaka punčka več vedela od njega. Nekdaj ga je pregovorila sosedova Metka, da je šel z njo v hram tropine lizat; a sosed ju zasači in Jaka je bil dobro naklesten in sicer zaradi Metke, ktera ga je v hram peljala.

A to še ni vse. Jaka je imel prav lepo kapo, ktero so mu oče kupili na veliko noč; zaradi te kape mu je bila nevošljiva skoro vsa vas. Lovil je tudi rad tiče in prepelicam nastavljal po vseh prosih. Neko jutro, ko je šel „fetat“, prinese prav lepo živo prepelico domu. Pobaha se sosedovemu Matevžu, kateri je bil tudi nastavljal, a le malokdaj kaj vjel.

„Ej, čemu se boš bahal“, pravi Matevž, „tič, katerega si vjel, še prepelica ni!“

„Koliko staviva, da je?“ reče Jaka.

„Kaj boš neki stavil, saj nimaš družega kakor kapo.“

„No, stavim pa kapo! Če ni prepelica, pa je kapa

je svobodoljuben, v Avstriji ne pride do ničesar? „Tagblattovi“ častitelji pa so vsi nekaj, skoro vsak ima pred imenom „c. k.“ ali še daljšo besedo, tedaj niso svobodoljubni, ker bi bili sicer revčki. Pa jo požri „Tagblatt“!

Kakošne zasluge imajo potem naši glavarji! Če človek take besede bere, bi skoro mislil, da je med divjaki, kjer tisti največ velja, kdor ima največjo število odsekanih človeških glav nasajenih na drogih. Ubi liberalitas, Dežman!

Rešpehtarjova kuharica.

Za božjo voljo! Al ste že slišal? Gospoda „Brenceljna“ je ta rogat +++ vzel glih pred novem letam. Ne mislite, de vas čem naplahtat, to je rihtik res, k sem z mojim očem to vidla. Toko-le je blo.

Saj že veste, da sem zdaj derehtarca od tajč tejatra v Ibljan, sem pa že med inteligencjo in per kapital, zato sem pa tud dobila furladengo k Salovesterknajp turnarčkov v kozlovin. Sem pa šla, zato k' ni lepo, če se človek bedanka, polej bi se pa znal še giftat nad mano in b' ne šli v tejater. V tist kozlovin je vse tajč, jest sem pa vzela tiste šprahlere iz trekga klasa, da b' se ne vedlo, de ne znam prov dober tajč.

Komedja se je začela, eni so krožili, eni skakali našemljeni koker na psten večer. Kar naenkrat pridejo na pino gospod „Brencelj“, prov glih tak koker so. Jest sem mislila, da so peršli po-me al saj špegat po men, pa sem se brž skrila pod mizo. Nekej cajta so se tam ongavli, kar naenkrat pride tist +++ iz šentpeterskega forštata, k' je ta prv iz Janjč tekel in fano gor pozabil, al pa je bil njegov brat, k' mo je bil toko podoben, kokor en tur-

tvoja“. Nace in Tine sta bila priči in potrdila, da stava velja. Na to odpre Jaka hišico, v kateri je imel prepelico ter jo pokaže.

„No vidiš“, pravi Matevž, „to ni prepelica, ampak to je prepeljak. — Daj kapo sem!“

Jaka debelo pogleda in razume, da je prekanjen, a kapo mora dati. Ko bi bil tič prepelica, bi ne bil zgubil kape, za katero mu je še danes žal.

Ne bom dalje našteval nesreč, ktere je imel Jaka z ženstvom in ktere so vnele v njem tak srd do ženskega spola, da se mu ne sme govoriti o njem. Kjer so ženske, tam Jaka ni, v cerkvi stoji le v „žagradu“, da ne vidi žensk. Zarad tega jih mnogo zabavljivih sliši, a to srdi ne pogasi, timveč vedno bolj podpihuje.

Poglejmo zdaj Anko. Gledé njene starosti sama ne vé nič gotovega. Rojena je bila, to vé, a kedaj, to sta vedela oče in mati, ktera pa več ne govori, ker sta tam, kjer so njuni stariši. Ona je pridna dekla in sicer „ta vélika“, je čedne postave, malo pripognjena sicer in enostranska, ker je desna noga levo v dolgosti nekoliko prekosila, a kar jej manjka pri nogi, to nosi na hrbtu. V sredi čela se jej je izrinila rudeča okrogla pičica s troje lasmi, ktera deli čelo v levo in desno, očesa sta jej ušla malo preveč na eno stran in koža obraza je pisano pikasta. Tako jo je Bog vstvaril, taka je in ostane, dokler živi.

Anka je prav dobra dekla, ne prepira se z nikomur in vse jej je po volji. Le eno trmo ima, ktere sicer ženske nimajo: omožiti se noče.

(Dal. prih.)

narček ta drugmo, pa je vzel gospoda „Brenceljna“. Jest sem se toko vstrašla, da sem bla vsa hin. Meškutarji so že večkrat pravli, da bo „Brenceljna“ enkrat +++ vzel, pa da b' jih toko hitro, glih ene ure pred novem letam, b' sama ne bla verjela. Potem sem pa brž dam tekla in se poštrofila z žegnano vodo, zato k' sem se bala, da b' ta črn še po-me ne pršel, k' sem bla z gospodom „Brenceljnem“ pekont že delj cajta. Celo noč sem imela v lešerb luč, k' me je blo toko strah; v vsakem kot sem vidla ta rogatga.

Zjutrej sem pa brž šla na „Brenceljnovo“ kvartir, da b' povedala, da je v kozlovin gospoda +++ vzel, pa koko sem se vstrašla, še dons se tresem. Gospod sam so me s fajfo v ustih prašal, koga išem in če sem že pršla iz sekacija, kamer so me poslal.

„I, kaj Jih je že ta rogat spustil?“ jih na to vprašam. „Sej je komaj 10 ur, kar Jih je v kozlovin vzel. Kaj so že pršli iz pekla nazaj? Pa pravjo, da je toko deleč dol! Koko še to, da so Jih spustli? Al Jih je kdo sfrajal, kal?“

Gospod „Brencelj“ se nasmejejo pa pravjo: „Men ta rogat ni nič naredil, jest sem bil v čitalnic“.

„I tok je pa enga glih tak'ga vzel“, sem rekla, „k' sem sama vidla“.

Polej sem Jim pa gratulirala in šla dam, k' nisem mogla zastopt, kako je to. Še le drug dan sem zvedla, da se je en turnarček za „Brenceljna“ napravil, polej ga je pa prec Dormež, čem reč, ta rogat +++ vzel. Prov se mo je zgodlo, zakaj se pa šem! Ke b' ne bil tak, ket „Brencelj“, pa b' ga +++ ne bil vzel.

Zdaj pa že ne grem več v kozlovin, za-to k tam +++ Slovence jemlje. Če b zvedil, da sem bla jest tam, b' še namara po-me peršel. Pa sej me ne bote izdal, kaj ne da ne?

Dobro!

Nek prijatelj „Brenceljnovo“ mu je poslal zaostalo in novo naročnino s tem-le pismicem v imenu „rešpehtarjove kuharce“, ktera je šla k njem na „sekacjon“.

Gospod „Brencelj“

Tukej Jim prinesem 2 gold. 70 kr. starega dolga, 1 gold. 50 kr. pa za naprej, de bom šla drugo polovico leta spet na sekacjon. Frava je toko ajfrala in dedca zmerjala, kaj de ima za ene sorte pekantšofen s kuharcam. Rekla je, de nisem dost prida, k' se toko klatim v taki zimi; tri dni sem bla na sekacjon, k' se me ni nobeden velik ahtal, sem pa šla v kuhinjo in sem si župo kuhala, polej je pa frava še belj ajfrala. Pa nej gre drug bart ferboltar na kmete, bo videl, če se more naprej brez brk (kuharica je imela, vrnivša se, velike brke), naj se v paradhusen obleče, da bo ložej sneg bredel“.

Ali ni to dobro, kaj?

Čudovito dete.

Ata! Danes sem slišal pri krščanskem nauku, da so prišli iz jutrove dežele trije kralji. Kteri pa ni prišel, „srce“, „želod“ (tref), „lopata“ (pik) ali „vogel“ (karo)?

Gospodu Ertlu.

Ne zamerite, da Vas „Brencelj“ prej še ni zapazil. Vi ste velikansko bistrumna buča in jako hitrih nog, da ste v treh letih preiskali vsako hišo na Kranjskem in zvedeli, da ljudstvo ne stoji za vodji, timveč, da se bolj in bolj odteguje slovenskim sleparijam. — Ker ste tako bistrih možgan in zlasti g'edé davkov zlo izvedeni, boste gotovo uganili to le zastavico:

Kteri davki našo deželo še bolj težijo, kot zemljišni in drugi, ktere plačuje v c. kr. blagajnice? Če je ne uganete, Vas bo, kakor v kazini „Brenceljna“, rogač vzel.

Ljubljana Črnomlju.

Srčen pozdrav v nemčurskem duhu! Mnogo bratov imam in sester po Slovenskem, a nobeden in nobena teh nima župana, kakor ti in jaz. V tem te spoznam, da v tvojih žilah teče naša kri. Miseris solamen, socios habuisse malorum. Zdaj nisem več edina, ktera ima nemčurskega župana.

Komedija,

kakoršna se godi v Ljubljani že leto in dan.

Medvedovi vodja. Zberi se, ljudstvo, in glej umetnosti te zveri, ktero sem vkrotil in navadil plesati po melodijah te-le tružice.

Poreden deček. Ne vem, kako to, da njegov ples ni nikomur všeč, ko meni in vodju! Dobro da ima še mene. Če bi ga jaz ne hvalil, bi ga ne hvalil nihče.

Ustava v konst. društvu.

Ustava. Če bom dolgo med tem ljudstvom, mi bo pobralo še to malo obleko, kar je imam. Ti nemčurski širokoustneži pa me hvalisajo zato, da si sme odtrgati vsak kos obleke, Slovanom sem že tako prenaga, kaj bo, kedar mi še te cunje poberó!

Vabilo na naročevanje.

„Brencelj“ v lažnjivi obleki stopi danes v tretje leto svoje starosti. Dve leti je že pikal in srkal sovražno kri, a še je ni sit, še vidi pred sabo velike čede, katerih kri ga mika, katerim bi rad zasadi zelo do srca in jim izpil črno srčno kri; a ker imajo nenavadno debelo kožo, treba, da tudi Vi pritiskate, da pomagata, kajti mrčes sam na sebi nima take moči, da bi predrl palec debelo kožo zastaranih in hrastovih nemčurjev in drugih nadležnikov naroda našega.

Za to se obrača do Vas s presrčno prošnjo, da bi ga, ko dozda, tudi še dalje podpirali in mu naklonili še več prijateljev, kajti kolikor več potiskačev, toliko hitreje voz napreduje. Ni treba, da bi se pri tem delu do smrti spehali, o ne, da potisnete le z enim prstom, pa se že dobro pozna. So morda 3 gold. več, ko en prst? In vendar mu pomagata z njimi leto in dan, kajti toliko in nič več ne zahteva od Vas.

Kdor pošlje „Brencelju“ te tri goldinarje (za pol leta le 1 gold. 50 kr., in za četrt leta 80 krajc.), se bo smejal in kratkočasil, morda tudi jezil vsaj za 20 gold. Tedaj le možno v roke, vse je dobro, strgani goldinarji ali plesnjive dvajsetice, sreberne — ali vsaj na pol sreberne — desetice in okrogli krajcarji, da ima le dober cvenk. Ni treba, da bi vsak prinesel ta denar v Ljub-

ljano, stopi naj le na bližnjo pošto, ktera dobro vé, kje „Brencelj“ razsaja. Ne bojte se, da bi Vas bilo preveliko število; „Brenceljnov“ je ko listja in trave, in če se vsak Slovenec naroči, bo dobil vsak svojega.

Toraj vstanite, obujte svoje čevlje, oblecite suknje, pokrite svoje glave s klobuki ali kapami, vzemite možnjico v roke in hitite na bližnjo pošto, dokler je še čas, in ako danes zamudite, napotite se jutro in to tako dolgo, da boste poštarja domá dobili.

Le na noge, ne bojte se!

➡ Nekterim častitim in znanim podpornikom in prijateljem slovenskega naroda in domače stvari se je poslal ta list na ogled. Če jih ni volja, naročiti se, prosijo se vljudno, da ga blagovolijo po isti pošti, po kateri so ga prejeli, nazaj poslati; s staro zavitko gre brez poštné plače nazaj.

Splošno pa se bo „Brencelj“ odslej pošiljal le tistim, ki naprej plačajo, ker nima, da bi celo leto založeval in potem kuharico na „sekacjon“ pošiljal. Kdor še ni plačal zaostale lanske naročnine, naj se podviza, ker nihče ne vé, kako dolgo bo živel.

➡ Novi naročniki dobé lanskega „Brencelja v koledarjevi obleki“, dokler ga je še kaj, po 20 kr.

„Brencelj.“